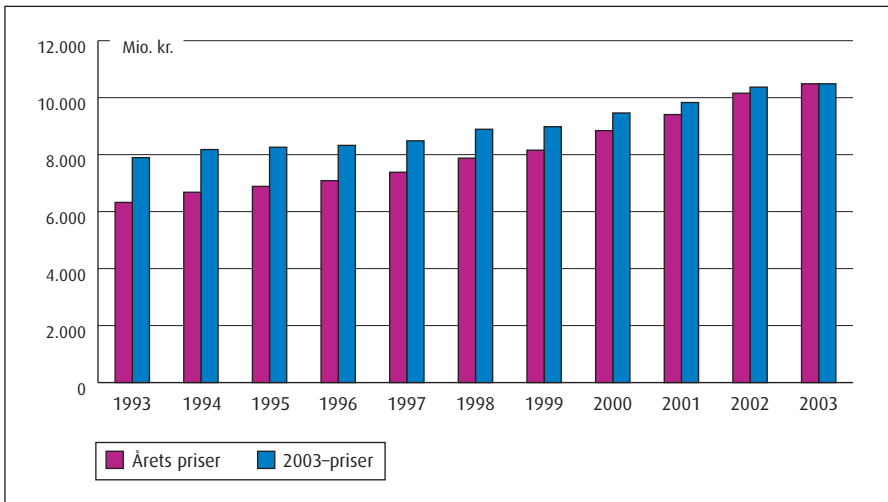

Danmarks Apotekerforening

Nøgletal 2003

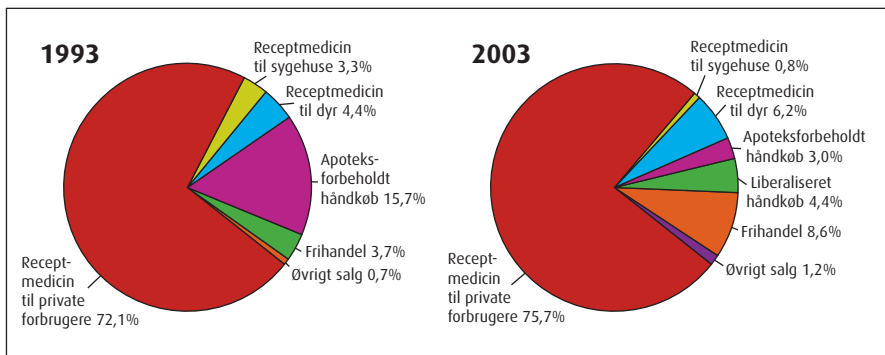
Bruttoomsætning

I 2003 omsatte apotekerne for 10,5 mia. kr. ekskl. moms. Det er en stigning i forhold til 2002 på 3,3%. Omsætningen er steget mindre end de foregående år. Fra 1999 til 2002 steg omsætningen hvert år mellem 6 og 8%. Omsætningsstigningen var især lav i 1. halvår 2003, mens den i 2. halvår 2003 i gennemsnit var over 4% i forhold til de samme måneder året før.

Stigningen i omsætningen skal ses i forhold til den almindelige prisudvikling i samfundet. De blå søjler i figuren viser derfor omsætningen i de enkelte år omregnet til priseniveauet i 2003. I løbet af de sidste 10 år er omsætningen i 2003-priser steget fra 7,9 mia. kr. til 10,5 mia. kr. Det er en stigning på næsten 33% svarende til en årlig realvækst på knap 3%. Fra 2002 til 2003 steg omsætningen i 2003-priser kun med 1,1%.

Omsætningsfordeling

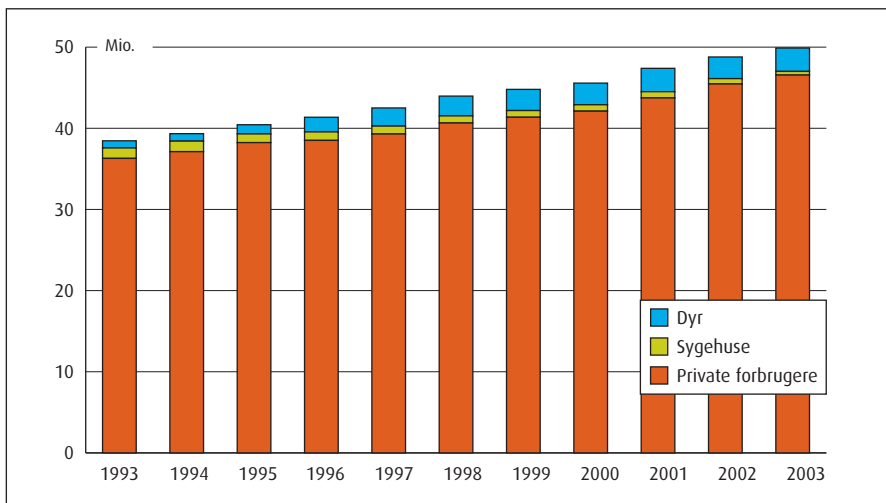
Omsætningssammensætningen ændrer sig kun lidt fra år til år. I løbet af de sidste 10 år er der dog sket en vis udvikling. Apotekernes omsætning af receptpligtige lægemidler til private forbrugere udgjorde i 2003 over 75% af den samlede omsætning. Det er en større andel end for 10 år siden. Salget til sygehuse er faldet meget og udgør nu kun en lille del af den samlede omsætning. Samtidig er apotekernes salg af medicin til dyr steget. Langt den største del af dette salg er leverancer til landbruget, der nu udgør mere end 6% af omsætningen. Det er et mindre antal apoteker, der står for langt hovedparten af salget af medicin til brug i landbruget. Det samlede receptsalg udgjorde næsten 83% af omsætningen i 2003. Det er en lidt større andel end for 10 år siden.

I januar 2003 blev yderligere en række håndkøbslægemidler flyttet fra det apoteksforbeholdte sortiment til det liberaliserede sortiment. Det har medført, at de apoteksforbeholdte lægemidlers andel af omsætningen er faldet – fra 3,6% i 2002 til 3% i 2003 – mens de liberaliserede håndkøbslægemidlers

andel er steget fra 4% i 2002 til 4,4% i 2003. Håndkøbssalgets samlede andel er således faldet lidt. Målt i kr. udgjorde den samlede håndkøbsomsætning ca. 780 mio. kr. Det er en stigning på mindre end 1% i forhold til 2002. Salget af liberaliserede håndkøbslægemidler udgjorde 59% af det samlede salg af håndkøbslægemidler.

For 10 år siden udgjorde det samlede håndkøbssalg mere end 15% af omsætningen. Håndkøbslægemidlernes faldende andel af det samlede salg hænger ikke kun sammen med liberaliseringen af en del af sortimentet. Andelen har været faldende i hele perioden og i 1999 og 2000 var andelen faldet til ca. 9%. I samme 10-årsperiode er apotekets salg af andet end lægemidler – de såkaldte frihandelsvarer som plejeprodukter, kosttilskud og lignende – steget fra 3,7 til 8,6%. Denne stigning ser dog ud til at være stoppet og siden 1999 er frihandelsvarernes andel af omsætningen faldet. Målt i kr. solgte apotekerne frihandelsvarer for mere end 900 mio. kr. i 2003. Det er en stigning på 4,4% i forhold til 2002.

Antal pakninger

Antallet af solgte lægemiddelpakninger er et bedre mål for aktiviteten på apotekerne end omsætningen er. I 2003 ekspederede apotekerne næsten 50 mio. receptordinerede pakninger. Det er 30% flere end for 10 år siden og 2,3% flere end i 2002. Fra 2001 til 2002 steg antallet af receptordinerede pakninger med 3,5%.

Receptsalget til private forbrugere udgjorde 7,9 mia. kr. og der blev solgt mere end 46 mio. pakninger. Det er 2,4% flere pakninger end i 2002. Salget af receptpligtige lægemidler til dyr er steget ca. 8% fra 2002 til 2003. Omsætningen var i 2003 ca. 650 mio. kr. eller ca. 2,9 mio. pakninger. Her udgør salg til landbrug langt den største del.

Apotekernes salg af lægemidler til sygehuse fortsætter med at falde. I 2002 blev der omsat for mere end 130 mio. kr. I 2003 udgjorde salget under 90 mio.

kr. På et år er omsætningen til sygehuse således faldet med en tredjedel. Det skyldes, at sygehuse i højere og højere grad benytter de amtslige sygehusapoteker. Apotekernes salg til sygehuse udgør mindre end 1% af den samlede omsætning, og antallet af apoteker med sygehusleverancer er faldende år for år. Der blev solgt ca. 450.000 pakninger i 2003.

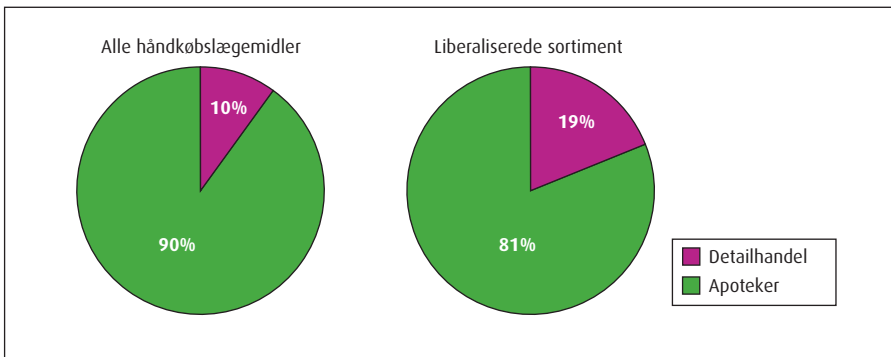
I de senere år er omsætningen steget mere end antallet af solgte pakninger. Det skyldes, at gennemsnitsprisen pr. pakning stiger år for år. Også her var stigningen fra 2002 til 2003 dog lavere end stigningen fra 2001 til 2002. I 2001 var gennemsnitsprisen for en receptordineret pakning ca. 163 kr. Den steg til næsten 173 kr. i 2002, mens prisen i 2003 kun steg til ca. 174 kr.

Gennemsnitsprisen pr. pakning til private forbrugere var 170,63 kr. i 2003. Det er en stigning på 1,27 kr. fra 2002.

Den stigende gennemsnitspris er ikke et udtryk for, at priserne på de enkelte lægemidler stiger. Faktisk har medicinprisindekset været faldende over en årrække, og dette var også tilfældet fra

2002 til 2003. Når gennemsnitsprisen alligevel stiger, skyldes det, at forbruget flytter sig fra billigere over mod nye og ofte dyrere lægemidler.

Lægemidler i fri handel

Kilde: DLI - Grossistsalg

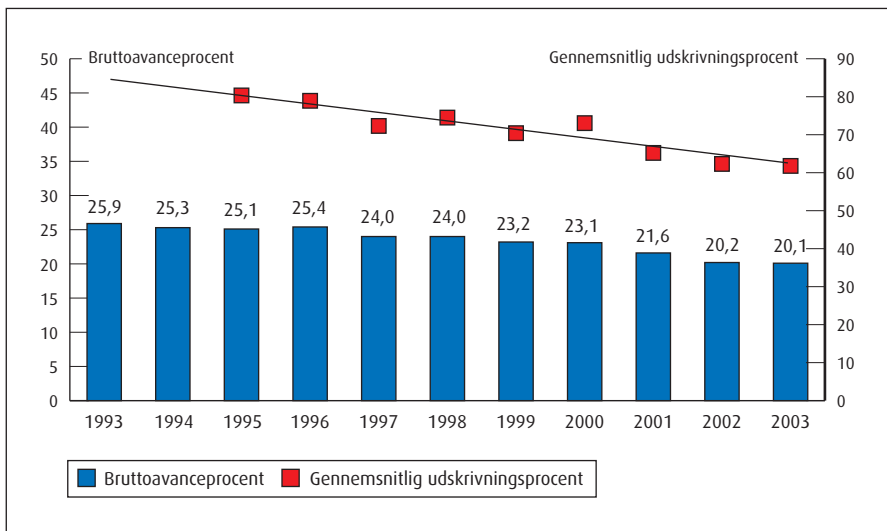
Siden 1. oktober 2001 har det været muligt at købe håndkøbslægemidler andre steder end på apotekerne. I januar 2003 blev sortimentet udvidet, og der er nu mere end 500 forskellige lægemiddelpakninger til salg i fri handel. Det er dog kun et mindre antal af disse, detailhandelen har valgt at markedsføre. Apotekerne sælger fortsat hovedparten af alle håndkøbslægemidler.

Figurerne viser apotekernes og detailhandelens køb hos grossisterne i 2003. Apotekerne har en markedsandel på 90%, når man ser på alle håndkøbslæ-

gemidler. En del håndkøbslægemidler, sælges til forbrugerne på recept. Det er derfor sandsynligt, at apotekernes markedsandel ved salg til forbrugerne uden recept er lidt mindre end 90%. I 2002 var apotekernes markedsandel 91%.

Indenfor det liberaliserede sortiment er apotekernes markedsandel 81%. Der er tegn på, at markedsandelen er faldet lidt i løbet af 2003. Markedsandelen var således lidt højere i begyndelsen af 2003 end i slutningen af året.

Bruttoavanceprocent og udskrivningsprocent

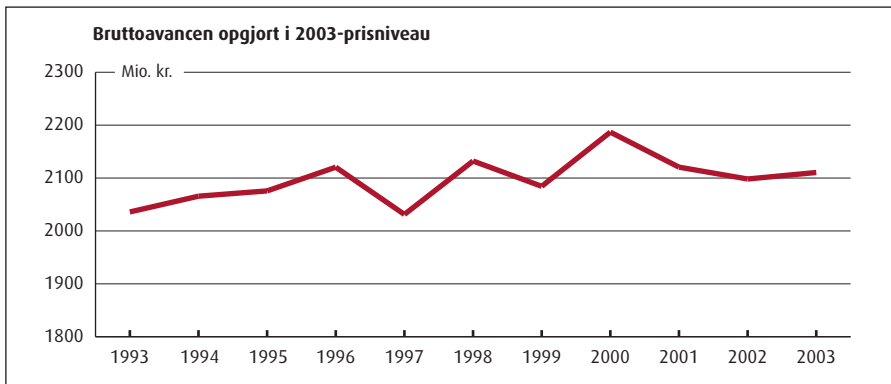

Bruttoavanceprocenten viser, hvor meget bruttoavance udgør i procent af den samlede omsætning. Bruttoavanceprocenten har været faldende år for år. Fra 2002 til 2003 faldt bruttoavanceprocenten fra 20,2 til 20,1.

Bruttoavanceprocenten afhænger af udskrivningsprocenten. Udskrivningsprocenten indgår i prisberegningen på apotekerne, og er det »håndtag«, der

kan drejes på, for at apotekerne skal ramme den avance, der er fastsat for det pågældende år. Udskrivningsprocenten justeres derfor løbende. Ved indgangen til 2003 var udskrivningsprocenten 56,7%. Det er den laveste udskrivningsprocent, der er registreret. Selvom udskrivningsprocenten blev hævet to gange i 2003 – i marts til 60,1% og i juni til 64,3% – har den gennemsnitlige udskrivningsprocent i 2003 været lavere end i 2002.

Bruttoavance

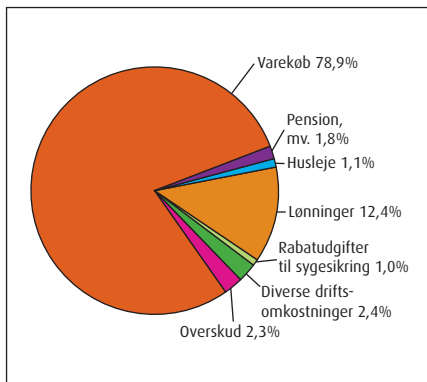

Sektorens bruttoavance viser apotekernes samlede omsætning fratrukket køb af varer og den rabat apotekerne giver til sygesikringen. Bruttoavancen er apotekernes dækningsbidrag og skal dække apotekernes omkostninger og aflønne apotekeren. I 2003 var bruttoavancen 2.104 mio. kr. Hvis bruttoavancen i de seneste 10 år omregnes til prisniveauet i 2003 svarer det til, at bruttoavancen har

været mellem ca. 2 og ca. 2,2 mia. kr. i hele perioden.

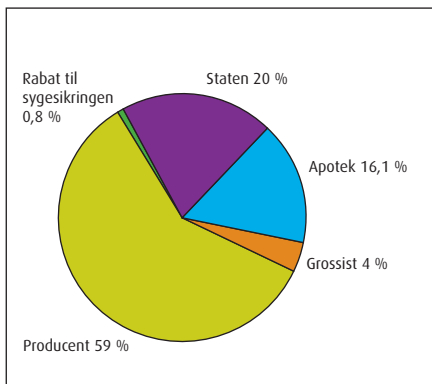
I samme periode er aktiviteten på apotekerne steget markant. Omsætningen er steget med 33%, når der måles i 2003-priser. Antallet af solgte pakninger med receptpligtig medicin er steget ca. 30% fra 1993 til 2003.

Omkostningsfordeling

I 2003 købte apotekerne varer for 8,3 mia. kr. Det svarer til et vareforbrug på 78,9% af den samlede bruttoomsætning. Lønningernes andel af omkostningerne var 12,4% sammenlignet med 12,5% i 2002. 2,3% af omsætningen endte som overskud til aflønning af apotekerne. Det er mere end i 2002, hvor overskuddet svarede til 1,9% af omsætningen.

Sammensætning af forbrugerprisen

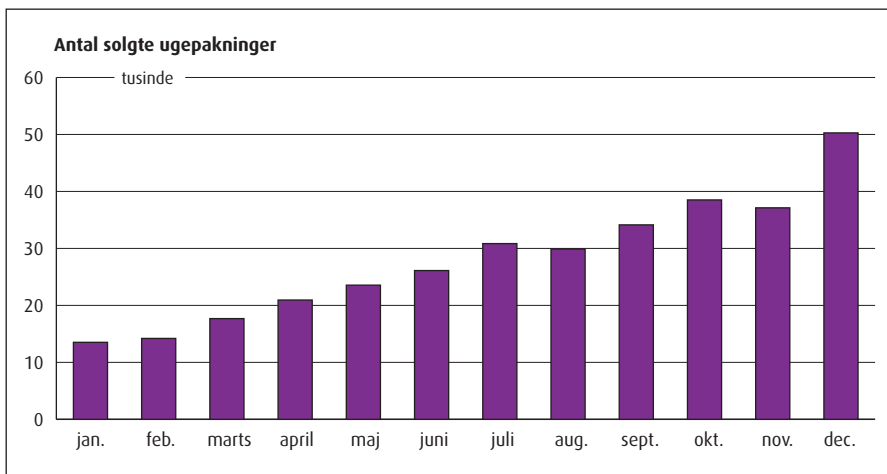

Note: Grossisternes avance i 2003 er oplyst som et skøn fra Nomeco. Producenternes andel er beregnet residualt.

Hver gang apotekerne sælger for 100 kr. har de i gennemsnit 16,05 kr. til dækning af omkostninger og aflønning af apotekeren. Andelen er faldet i forhold til sidste år, hvor den var 16,19 kr. og i forhold til 2001, hvor den var 17,26 kr. Andelen er set i forhold til apotekets udsalgspris inkl. moms.

Statens indtægter fra salget på apotekerne – momsen – udgør 20 kr. hver gang der sælges for 100 kroner. Statens indtægter fra medicinsalg er dermed større end udgiften ved at lade apotekerne stå for salget af lægemidler.

Dosisdispensering

I 2002 begyndte apotekerne at dosispakke lægemidler på pakkemaskiner. Der dosispakkes fra 10 pakkeapoteker fordelt rundt i landet. Pakkeapotekerne pakker til egne kunder og sælger dosis-

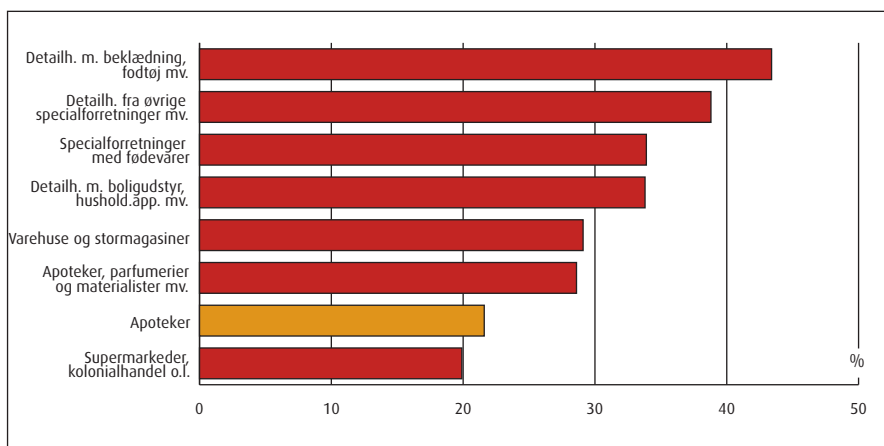
pakket medicin videre til udlevering på andre apoteker. I løbet af 2002 nåede antallet af dosiskunder kun op på ca. 3.300 kunder.

I 2003 tog udviklingen mere fart. Der blev udleveret mere end 335.000 ugepakninger med medicin svarende til en omsætning på næsten 70 mio. kr. Gennemsnitsprisen for en pakning med medicin til en uges forbrug var ca. 200 kr. inkl. gebyrer. I slutningen af året var antallet af faste kunder nået op på næsten 10.000 og der blev pakket ca. 40.000 ugepakninger pr. måned. Det

høje tal for december skyldes helligdage omkring jul og nytår og er derfor ikke retvisende.

I de første måneder af 2004 blev der udleveret dosispakket medicin til mere end 11.000 kunder hver uge. Der er stadig kapacitet til flere kunder på pakkeapotekerne.

Apotekernes bruttoavance sammenlignet med bruttoavancen i andre sektorer

Kilde: Danmarks Statistik, Generel regnskabsstatistik for byerhverv, 2001. Opgørelsen for apoteker isoleret set er fra apotekernes driftsregnskaber 2001.

Apotekernes bruttoavance er lav sammenlignet med bruttoavancen i andre sektorer i detailhandelen. Opgørelserne for detailhandelssektorerne er fra 2001, hvor apotekernes bruttoavanceprocent var 21,6. Det var lidt højere end bruttoavancen i supermarkeder, som tradi-

tionelt har en meget lav bruttoavance og en stor varegennemstrømning, men lavere end i de øvrige detailhandelssektorer.

Siden 2001 er apotekernes bruttoavance faldet til 20,1%.

Antal apoteker og apoteksenheder pr. 31. december.

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Apoteker	288	288	287	284	282	276
Supplerende bevillinger	0	0	0	0	1	3
Apoteksfilialer	46	43	43	45	45	48
Receptekspederende enheder i alt	334	331	330	329	328	327
Apoteksudsalg	144	144	145	145	141	138
Enheder med faguddannet personale	478	475	475	474	469	465
Håndkøbsudsalg	799	741	737	734	714	714
Medicinudleveringssteder	399	340	324	282	272	272
Udleveringssteder i alt	1.676	1.556	1.536	1.490	1.455	1.451

Note: Ved redaktionens slutning foreligger der ikke oplysninger om antal håndkøbsudsalg og medicinudleveringssteder for 2003.

I 2003 blev der nedlagt to apoteker, to blev omdannet til supplerende bevillinger, der drives af en apoteker, der al-

lerede har et apotek, og to blev lagt ind under eksisterende apoteker som filialer. Der er desuden oprettet en ny filial.

Apotekere og medarbejdere

Omregnet til fuldtidsansatte pr. 31. december.

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Apotekere	288	288	287	284	282	276
Farmaceuter	616	622	612	611	588	580
Farmakonomer	2.455	2.471	2.485	2.495	2.518	2.550
Farmakomelever	294	317	330	376	433	461
Øvrige ansatte	572	572	585	592	634	626
Samlet antal ansatte	3.937	3.982	4.012	4.074	4.172	4.217

Det samlede antal beskæftigede på apotekerne er steget de senere år. Ved udgangen af 2003 beskæftigede sektoren 4.217 ansatte og 276 apotekere. Der ud-

dannes stadig flere farmakomelever og ansættes flere farmakonomer i sektoren.

Gennemsnitsapoteket 2003

Gennemsnitsapoteket	
Bruttoomsætning ekskl moms (- rabatudgifter)	36,9 mio. kr.
Vareforbrug	29,4 mio. kr.
Bruttoavance	7,5 mio. kr.
Øvrige samlede omkostninger (løn, husleje o.lign.)	6,6 mio. kr.
Overskud	ca. 870.000 kr.

Note: Gennemsnittet er beregnet på baggrund af 281 apoteker, som er det gennemsnitlige antal apoteker og supplerende enheder over hele året.

Det gennemsnitlige overskud blev ca. 870.000 kr. pr. apotek. En avance-overskridelse betyder imidlertid, at et betydeligt beløb – formentlig ca. 100.000 kr. pr. apotek – skal tilbagebetales via en lavere avance i 2004.

Belastning på en receptekspederende enhed	
Antal pakninger ekspederet via recept	152.564 stk.
Kundegrundlag	16.463 indbyggere
Antal fuldtidsansatte foruden apotekeren	12,8 personer

Nøgletal 2003 viser et beregnet sektorresultat på baggrund af regnskaber fra 271 apoteker. Der kan komme mindre afvigelse, når det endelige sektorresultat foreligger.

